

Bolne razlike: samoprocjena nejednakosti zdravlja u Hrvatskoj i Europskoj zajednici

Zoran Šućur, Siniša Zrinščak

CMJ 2007; 48:653-67

Cilj Ispitati razlike u samoprocjeni stanja zdravlja i pristupačnosti zdravstvene zaštite različitih skupina stanovništva s obzirom na prihode i stupanj urbanizacije te njihovu područnu raspodjelu u Hrvatskoj i zemljama članicama Europske zajednice (EU).

Postupci Podatci za zemlje EU preuzeti su iz Europske pismohrane podataka ankete o kvaliteti života (engl., European Quality of Life Survey database), koja je obuhvatila različite sastavnice kvalitete života, uključujući i zdravlje i zdravstvenu skrb. Anketa je provedena 2003., a obuhvatila je 28 zemalja, bez Hrvatske. U Hrvatskoj je provedena 2006. u okviru Razvojnog programa Ujedinjenih naroda za Hrvatsku (engl., United Nations Development Program Croatia). Zemlje Europske zajednice podijeljene su u dvije skupine: 15 „starih“, koje su se pridružile EU prije 15. svibnja 2004. i 10 „novih“, koje su tada primljene u EU. Istraženi su uzorci bili reprezentativni, a odnosili su se na osobe starije od 18 godina. Statističke razlike u stanju zdravlja i pristupačnosti zdravstvene skrbi između kategorija i skupina (prema prihodima, selo-grad, dijelovi Hrvatske) analizirane su χ^2 testom ili analizom varijance.

Rezultati Nađene su značajne razlike između 4 prihodne kvartile u Hrvatskoj i dvije skupine zemalja EU – u svim pokazateljima: samoprocjeni stanja zdravlja, zadovoljstvu vlastitim zdravljem, trpljenju dugotrajne bolesti ili nemoći, u četiri pokazatelja pristupačnosti zdravstvene skrbi (udaljenost od najbliže medicinske ustanove, odgađanje prijma, duljina čekanja liječnika na dan kad je pacijent naručen i cijene posjete liječniku), te naposljetku u kvaliteti zdravstvene usluge. Više je hrvatskih građana u najnižoj prihodovnoj kvartili izjavio je da je slaboga zdravlja (27.8%) nego njima prisposodobive populacije u 15 „starih“ (9.2%) i 10 „novih“ (18.6%) zemalja. U Hrvatskoj je 26% ispitanika iz najniže prihodovne kvartile smatralo udaljenost do najbliže medicinske postaje vrlo ozbiljnim problemom, dok je to isto izjavilo 5.4% odgovarajućih osoba u EU15 i 9.4% u EU10. Omjer postotaka osoba u gradu i selu koje su smatrale da su slaboga zdravlja u Hrvatskoj je bio 80% viši nego u obje skupine zemalja EU. Omjer postotaka osoba u gradu i selu koje su smatrale da je cijena posjete liječniku ozbiljan problem u Hrvatskoj je bio skoro dvostruko viši nego u dvije skupine država EU.

Zaključak Nejednakosti u pitanjima zdravlja bile su izraženije u Hrvatskoj nego u zemljama Europske zajednice, što je bitno držati na umu prilikom planiranja hrvatskih zdravstvenih reformi.